

Srednja lista:
 1 leto . . . K 12.—
 2 leta . . . 6.—
 3 leta . . . 3.—
 6 mesecev . . . 120.—
Dunaj Avstrije:
 1 leto . . . 15.—
 Posamezna številka
 10 vinarjev.

STRAŽA

Inserati ali oznake
 se računajo po 18 v.
 od 6 redne petlitvratne
 večkratnih oznanilnih
 — popust.
 „Straža“ izhaja v
 deljeh in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Uredništvo se urega
 vsak dan od 10.—12. ure dan.

Pazite na denuncijante!

Dunaj, 2. avgusta.

Kadar se dela mrak, priletijo netopirji iz svojih skrivališč. Beli dan mrzijo, sonce je njih neprijatelj. Odkar je Seidlerjeva vlada proglasila „zajezitev“ jugoslovanskega gibanja, se je gotovim ljudem zazdelo, da pada mrak na nas in netopirji so prileteli iz temnih skrivališč, denuncijanti so začeli nastopati zopet v večjem številu. Denunciantstvo je zopet v polnem cvetu.

Kakor vse v vojski, se je tudi denunciantstvo v marsičem spremenilo. Začetkoma vojske je bil v političnem oziru najvišji trumf srbofilstvo in nabiranje denarja za sovražnike, v vojnem oziru pa zastrupljanje študentov, cigaret, jestvin in izdaja premikanja vojaških oddelkov. Vse to se je izkazalo kot laž in podlost. Netopirji so se za nekoliko časa poskrili. Sedaj pa, ko se je vzdignila Seidlerjeva roka proti Jugoslovanom, so prišli na dan vsi stari netopirji, pomnoženi s svojim novim rodom.

Denunciantstvo se giblje sedaj v drugi smeri. Razdelilo si je fronto in zaledje. O fronti radi cenzure nečemo govoriti. V zaledju pa so denuncijanti opustili bedasto očitane srbofilstva — le kak zaručan štajercijanec ob frakeljno šnopsa se še ga spomni — in sedaj so postali pravi specialisti v tem, da nas slišijo misliti in govoriti proti državi in dinastiji.

Naše stališče napram državi in dinastiji je označeno v jugoslovanski deklaraciji. Jasno je kakor beli dan. Nam niti v spanju ne pride na misel, da bi se javno zagovarjali pred denuncijanti. A ker nima sedaj nobenega smisla, da bi ustvarjali med Jugoslovani kakršnekoli žrtve, za to je najbolje, da pred ljudmi, ki so nam sovražni, ali katerih ne poznamo, ne razvijamo svoje jugoslovanske misli. Z lumpi se niti v največji sili ne sme govoriti, kajti to je vedno od zla.

Kateri smo ene misli, govorimo in navdušujemo se medseboj, z nepoznanimi ne občujmo, denuncijante si za zana mujemo in se jih ogibajmo! Tudi za denuncijante pride dan plačila in ta bo strašen in grozen!

V Avstriji nadvlada Nemcev nemogoča.

V ponedeljek, dne 29. julija t. l., se je vršilo v Knittelfeldu na Gornje-Štajerskem veliko zborovanje gornje- in srednještajerskega delavstva, na katerem je med drugimi govoril tudi nemški socialdemokrat poslanec Resel, ki je izvajal sledeče:

Nemško delavstvo ostro obsoja politiko majhnega, toda zelo uplivnega dela nemškega meščanstva, ter odločno zavrača in svari pred absolutističnimi silami in stremljenji, od katerih noče odenjati.

Mir, sklenjen v Brestu-Litovskem, nam je dal nekoliko upanja na skorajšnji mir. Toda to upanje je popolnoma splavalo po vodi, kajti z divizijami, ki so postale vsled tega proste na vzhodu, je Nemčija mogla poljubno razpolagati na zapadu, kar je nemške meščanske stranke v Avstriji in v Nemčiji podkrepile v trdnem upanju, da nam ni treba iskati sporazumnega miru, marveč da moramo izsiliti mir z mečem.

Pri nas v Avstriji je to mnenje nemškega meščanstva utrdil zadnji govor grofa Czernina, ki ga je imel kot naš zunanji minister in ki je postal geslo našim nemškim meščanskim strankam. Czernin je namreč rekel v svojem govoru, da upajo Slovani na ententno zmago. Temu nasprotno pa nemški nacionalci stavijo vse svoje nade na Hindenburga. V imenu vseh Nemcev se sedaj pridiguje na nemških Volkstagh, da je treba izsiliti mir z mečem ter da moramo trdno verovati na Hindenburga, češ, končna zmaga bo na njegovi strani. Tudi mi smo Nemci, a kar naiodločneje zavračamo tako politiko. Želimo, da bi prišlo med narodi do sloge in sporazumljenja. — Nemški kurz je pa vspeh in posledica Seidlerjeve politike. Toda Seidlerjev kurz se ni mogel delj časa obdržati na površju, ker je bil absolutno nemogoč, kajti nihče si pač ne more predstavljati, kako bi naj 10 milijonov avstrijskih Nemcev trajno vladalo nad 17 milijoni avstrijskih Slovanov. Grof Stürgkh je

hotel s silo in z nečutenimi preganjanji prisiliti avstrijske Slovane k ljubezni do države. Toda kaj je dosegel? Nemški nacionalci so sedaj najslabša politična stranka v državi. Njihovo edino upanje je le še — absolutizem, Nemško delavstvo so pa proglasili za veleizdajalce, ker se ne more strinjati z absolutizmom nemških nacionalcev. Ptujski župan Ornič je šel k cesarju ter ga prosil, da uvede v Avstriji absolutizem, češ, ako Avstrija ni nemška, nimajo nemške meščanske stranke nobenega interesa na tem, ako bi je sploh ne bilo. Tudi za parlament ne marajo, ker imajo strah pred razkritji. Enkrat zatrjujejo, da so samo oni državo ohranjajoči element, drugič pa zopet pravijo, da ne marajo Avstrije, ako ni popolnoma nemška. Delavstvo je do grla sito nemškonacionalne politike, pač pa zahteva v Avstriji politiko, ki bi dovedla do sprave in sporazumljenja — med vsemi narodi. Ostro in odločno pa obsoja nacionalistično gonjo proti avstrijskim nemškim narodom in absolutistično nadvlado nemških nacionalcev, kajti v Avstriji je nadvlada Nemcev — nemogoča!

Vsenemške provokacije v sodni službi.

Dr. Korpošec in tovariši so vložili to za razmere, ki so zavladale v zadnjem času v sodni službi, zelo značilno interpelacijo:

„Zoper nadoficijala Tschebulla (recte Čebulj) pri c. kr. okrajnem sodišču v Slov. Bistrici je bila vložena ta-le ovadba dne 19. januarja 1918: Prezidiju c. kr. okrožnega sodišča v Mariboru. Slavnemu prezidiju je gotovo znana notica: „Drznost nemških uradnikov“, ki jo je priobčila dne 14. januarja t. l. „Straža“ št. 4. Dne 8. januarja je namreč tukajšnji nadoficijal g. Tschebull na moje uljudno slovensko zahtevanje nekega akta rekel: „Ich verbiete mir diese Provokation, ich bin ein Deutscher und wenn Sie mit mir slovenisch sprechen werden, so gebe ich Ihnen keine Antwort“ itd. (Prepovedujem si to izzivanje, jaz sem Nемец in če hočete z menoj govoriti slovenski, Vam ne odgovorim.) Dne 11. t. m. sem poslal h g. Tschebullu strojepisko in tej je g. Tschebull na njeno uljudno slovensko vprašanje zopet odgovoril: „So lange Sie nicht deutsch sagen werden, bekommen Sie keine Antwort und wenn Sie eine Stunde hier stehen. Sagen Sie auch dem Konzipienten, dass er auf slovenische Fragen keine Antwort bekommt.“ (Dokler ne boste govorila nemški, ne dobite odgovora in četudi stojite celo uro tu. Povejte tudi koncipijentu, da ne dobi odgovora na slovenska vprašanja.) G. nadoficijal Tschebull je vodja pisarne pri tukajšnjem okrajnem sodišču; od tedaj ne da na slovenski ogovor nikakega odgovora, tako meni, kakor tudi ne mojemu tovarišu g. dr. Goričanu, koncipijentu pri dr. Lemežu. Na slovenski pozdrav pri vstopu v pisarno sploh ne reagira. Obracam se torej do slavnega prezidija s prošnjo, da ono prepredi nadaljne žaljenje slovenske narodnosti pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišču od strani državnega uradnika. Z odličnim spoštovanjem: Dr. Avg. Reisman, koncipijent pri dr. Kukovcu v Slov. Bistrici; Dr. Alojzij Goričan, koncipijent pri dr. Lemežu.“ — Nato so bile zaslišane tri priče, ki so potrdile ovadbo in tudi, da se Čebulj sploh vede neprijazno, da ne reagira na slovenski pozdrav in da je prepovedal poduradnikom odzdravljati na slovenski pozdrav. Niti po zaslišanju ni postal boljši. Pač pa se je v gostilni Josipine Krule v Slov. Bistrici javno hvalil, da mu je po zaslišanju prezident poslal pohvalno pismo, češ, da naj si iz vsega tega prav nič ne stori.

Vprašamo c. kr. pravosodnega ministra: Jeli pripravljen, napraviti konec takim pobalskim provokacijam?“

Novi davki.

Komaj so se vrata državnega zbora zaprla, že prihaja vest, da jih namerava novo ministrstvo Hussarek kmalu zopet otvoriti. Kaj neki mora biti, da se ministrom tako mudi z državnim zborom? Navadno so veseli, ako so poslanci daleč proč od njih. Zasedanja so se morala dosedaj maločane izsiliti. A morda hoče ministrstvo naznaniti ljudstvom kako veselo vest, n. pr. o miru, o zagotovljeni prehrani, o dobavi zadostnega števila obleke in obutve itd.? Ne, ampak ministrstvo Hussarek hoče nove davke.

Ministrski predsednik Seidler, najnovejši bog avstrijskih Nemcev, se ni imel čas brigati za državne finance, njemu je bila prva in edina skrb nem-

ski kurz s preganjanjem Jugoslovanov, Čehov, Poljakov. Zato je zavozil s politiko in financami v najhujše blato. Ministrstvo Hussarek hoče vsaj, kakor nam dokazuje ustanovitev trutnovskega okrožnega sodišča, v politiki obdržati Seidlerjev kurz, a tene financ noče nadaljevati Seidlerjeve nemarnosti in brezbriznosti. Že za mesec september hoče sklicati državni zbor, da mu dovolijo nove davke. Zasedanje bo izključno določeno samo za davke. Ko bodo ti dovoljeni, lahko gredo poslanci zopet domov.

Novi davki se nameravajo naložiti slojem, ki so že itak dovolj obremenjeni z davki. Čudno, da se vladi nič ne mudi z davki, ki bi zadeli ramena bogatašev. Tako n. pr. že čez pol leta leži v gosposki zbornici nerešen od poslanske zbornice ji poslan — davek na totalizatorje. Čeprav ima vlada gosposko zbornico v svoji oblasti, kajti večina članov je od nje imenovana, vendar ne mara pritisniti na njo, da popravi to škandalozno zamudo.

Vemo, da država potrebuje novih finančnih virov. Urejene državne finance so za vsako narodno gospodarstvo nujna potreba, tudi za kmeta in delavca. Toda če pogledamo vladne davčne predloge — vinski davek, pridobninski davek, sladkorni davek, zemljiški davek, premogovni davek itd., tedaj vidimo, da vlada misli v prvi vrsti le na one sloje, ki jih vojska itak najbolj tlačí. Za vojne dobičkarje ni nobenega novega davka.

Čudna se nam tudi zdi želja, da bi naj poslanci prišli na Dunaj samo zaradi sklepanja o novih davkih. Ali vlada misli, da ljudstvo nič drugega ne potrebuje nego davke, da nima nobenih pritožb, nobenih želj. Vidi se, da visoki gospodje še vedno ne čutijo vojske, sicer bi ne mogli staviti na poslance tako čudnih zahtev, da se v zasedanju naj brigajo le za nove davke. Predno se govori o novih davkih, moro biti tudi jasno, kaj misli vlada o miru, kaj o prehrani in obleki in kaj o zahtevani svobodi avstro-ogrskih narodov. Slovenski poslanci pač ne bodo dovoljevali davkov, da bi vlada pozneje tem lažje in bolj nemoteno uveljavljala nemškega kurza proti Slovanom. Prej odstranitev neznosnih razmer, pozneje še le se naj govori o davkih.

Naša valuta.

Valutni trg kaže v zadnjem času znatne spremembe. Med sedanjimi kurzi in onimi pred dvema tednoma so velike razlike. Glasom uradnega poročila devizne centrale na Dunaju se plačuje za 100 nizozemskih goldinarjev 508 K, za 100 švicarskih frankov 247.50 K, za 100 švedskih kron 347.75 kron, za 100 nemških mark 163.50 K, za 100 bolgarskih levov 127 K in za 100 turških pijastrov (pred vojsko 19.95 K) 33.50 K.

Kakor poroča dunajska „Neue Freie Presse“, je vrednost avstrijske krone v zadnjem času zaradi tega tako občutno padla, ker sta Ukrajina in Poljska vrgli velike množine avstrijskega denarja na berolinski in nevtralni trg. Blago, katero smo kupili v spomladi v Ukrajini in na Poljskem, smo plačali izključno v našem denarju. Posebno ukrajinski kmet nima posebne simpatije do avstrijske krone in radi tega se je hoče sedaj iznebiti. Za sto in sto milijonov blaga smo kupili v Ukrajini in sedaj je prišel velik del tega denarja v Berolin, Svico, na Nizozemsko, Dansko itd. Ker ni mogla pokupiti avstrijskega devizna centrala vsega tega denarja, je pač razumljivo, da je naša valuta v tujini padla oziroma, da se cene tujega denarja na Dunaju poskočile. Značilno je, da so cene naše marke poskočile za 3 K, med tem ko se razmerje med tema valutama že mnogo mesecev prav nič ni izpremenilo.

V Nemčiji in v Avstriji.

Neki nemški list poroča: Neki gospod, ki ima že več let poročeno svojo hčer v Nemčiji, jo je nedavno temu obiskal. Seveda jo je proučil o vseh razmerah, tičočih se prehrane. V Nemčiji stane danes kilogram mesa 3 marke, kilogram masla 4 marke, 1 jajce 20 pfenigov in vsa druga živila temu primeru. V Avstriji pa stane kilogram mesa 15—20 kron, kilogram masla 40 K, kilogram masti 56 K, 1 jajce 80 vin. do 1 K 30 v. itd. Nemški list zavrača glavno krivdo na kmete in se jezi na oblastnike, da ne stopijo kmetom na prste. Da je sedanjim neznosnim razmeram kriva pred vsem vlada, a popolnoma napačno je, da se zavrača krivda na kmeta. Zakaj se pa ne jeze na trgovce, ki zahtevajo danes za meter blaga, ki je stalo v mirnih časih 50 vin., stokratno ceno! Vretene konca, ki je stalo prej 16 vin., stane

danes že 16 K, hlače, ki so stale prej 3-4 K, stanejo 80 K itd. Kmet ima res danes nekaj tistega pisane papirja, a zato je bos in raztrgan, hiša mu razpada, hlev je prazen, a za oni papir mu ne da nihče nič. Vzlic temu pa je vendar vsemu kriv — kmet!

Vojra in gospodarski pogoji.

O gospodarski politiki Anglije po vojni se je izjavil angleški premier Lloyd George napram odslanstvu industrijalcev med drugim sledeče: Dolžnost nam nalaga, da dobimo to vojno. Sovražni napad na nas bo v kratkem popolnoma izjalovljen. Vsistokodnjaki soglašajo, da napredujemo. Čim dalje traja vojna, tem trši morajo biti naši gospodarski pogoji, katere bomo narekovali sovražniku. Čimprej bi začel sovražnik to uvidevati, tem bolje bi bilo to sanj.

Sila na vzhodu.

Dunajska „Arbeiter Zeitung“ piše o sedanjih dogodkih v Rusiji:

„Smemo li stanje, katero so ustvarili z „mirom“ v Brestu-Litovskem, nazvati pravi mir? — Tako ne izgleda mir! Tam vlada divja mržnja — ne nas (do Nemčije in Avstrije). Vendar je odpor proti nam nemogoč, dokler nimajo orožja. A tekom časa bodo naši protivniki oborožili milijone proti nam, če se ententi posreči, da dobavi Rusiji orožje. Mi na vzhodu držimo s silo k tlom potlačene neprijatelja, a mira na vzhodu še vedno nimamo. Sila je hotela na vzhodu izsiliti mir, a stanje, kakoršno je ustvarila sila, ni nikak mir. Povzročiteljem sila bi morali biti dogodki na vzhodu strašen opomin. More nam li biti za bodočnost indiferentno, če bi stalo na vzhodu proti nam nad 100 milijonov ljudi v nepomirljivi mržnji? More li biti brestovski mir, ki je razpalil tako mržnjo, predpogoj trajnega miru? More li — in kadar bi bil mogoč — biti cilj, za kojim je treba iti, da se i na zapadu zaključi nasilni mir, po vzoru brestovskega, koji bi tamošnjo mržnjo — proti nam prav nič ne ublaži, temveč bi jo še bolj razpalil in razjaril? Meč more prisiliti sicer premaganega, da sklene kratkotrajno premirje, a trajen mir je zajamčen samo s sporazumom, sklenjenim — med narodi.“

Čehoslovaki gospodarji v Rusiji.

Čehoslovaki so sedaj gospodarji v Rusiji. Zadnje dni preteklega tedna so zasedli južnorusko mesto Jekaterinodar. Tudi v Uralu in v osrednji Rusiji ter ob sibirski meji preganjajo Čehoslovaki sovjetove čete iz kraja v kraj. V Omsku so Čehi odredili mobilizacijo letnikov 1912-1920.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču so se Nemci pri mestu Albert umaknili na vzhodni breg reke Ancre. Ob reki Aisne se pa vrše boji severno in vzhodno od Soissons ter ob reki Vesle. Nemci so se umaknili tudi na tem delu fronte. Umikanje nemških armad od rekah Anere Aisne Vesle je bilo izvršeno na 50 kilometrov dolgi fronti. Ameriška poročila pravijo, da je izročeno poveljstvo ameriških čet, kojih število znaša na fronti eden milijon mož, ameriškemu generalu Pershing.

15 milijonov Amerikancev.

Angleški kralj Jurij je izjavil, da bo Amerika mela v kratkem pripravljeno v boju proti Nemcem svežo armado, ki bo štela 15 milijonov mož. Ameriški vojni minister Baker izdeluje vojni zakon, po katerem se bo vojaška dolžnost raztegnila na vse moške od 18 do 45 leta. — Ameriški general Pershing ima sedaj na francoskem bojišču 1 milijon mož pod svojim poveljstvom.

Združene države zaplenile 15 velikih nemških ladij.

V pristanišča Združenih držav Severne Amerike se je pred vojno zateklo 15 velikih nemških ladij-pannikov, ki so pa sedaj seveda zaplenjeni. Na teh nemških velikih parnikih bi se moglo na enkratni vožnji iz Amerike v Evropo prevoziti 50.000 mož na francosko bojišče.

Ententine izgube na vojnih ladjah.

V tej svetovni vojni je ententa izgubila do sedaj 25 linijskih ladij, 26 oklopnih križark, 45 zavarovanih križark, 187 torpednih rušilcev, 87 podmorskih čolnov, 23 topničark in monitorjev ter 75 pomožnih križark, torej toliko vojnih ladij, kolikor jih je imela Nemčija pred vojno.

v nemški mornarici.

Načelnik nemškega admiralskega štaba, admiral pl. Holtzendorff, je iz „zdravstvenih ozirov“ odstopil. Na njegovo mesto je imenovan adm. Scheer. Holtzendorffu so vsenemški krogi očitali, da je kriv,

da nemški P-čolni niso več tako agilni in ne dosežejo takih uspehov kot ob začetku vojske.

Odičete s...:

Italijanski ministrski predsednik je izjavil dne 28. julija italijanskim poslancem, da se bo vojska čisto gotovo letos tako odločila, kakor bodo želela četverorazumove države. Dogodki na zahodu dajejo nam jamstvo za to.

Stroški svetovne vojske.

V Berlinu so izračunali, da znašajo stroški svetovne vojske nič manj nego 650 do 700 milijard mark. Na osrednje države baje samo ena tretjina.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču zelo živahni artilerijski boji. Na gorovju Dosso alto se je Italijanom posrečilo udreti v dele naših postojank.

Albansko bojišče.

V dolini gornjega toka reke Devoli, kakor tudi na črti Fieri — Be at se je sovražnik nekoliko umaknil. Na fronti kljub hudi vročini zelo živahno gibanje.

Lepe razmerena mariborskem trgu.

St. Peter niže Maribora, 2. avg.

Lepe razmere vladajo v Mariboru. Mestno prebivalstvo jadrne radi prehranjevalnih razmer. Rano sadje, katerega spravljajo sedaj posestniki iz okolice v mesto, jim vsaj kolikor toliko olajša brezupno stanje. Kmetijski ljudje, večinoma ženske, ki so tako z delom preobložene, si vzamejo komaj toliko časa, da naberejo nekaj sadja in ga ponesejo v mesto. Po dve do tri ure daleč ga nesejo. Že v Meji na Tegetthoffovi ulici jih ljudje čakajo, da bi tač kupili, posebno otrok je veliko, med njimi 16-18-letni fantje. Nič hudega slutet nese žena jermas na glavi, kar naenkrat p leži jermas na tleh in dragoceni sadež v prahu po celi cesti pokotan in na ta način kolikor toliko uničen za prehrano. Njen srce in žalost pa spremaja grozen krah in smeh razpokane poulične nemške družali. Eden izmed njih je s satanskim namenom, pokončati ji živež, izbil jermas z glave. Žalostno pa je to, da odrasleno mestno prebivalstvo mirno sledi takim prizorom, ki pa niso redki, ter gleda hladnokrvno, da še škodoželjno, kako se za njih namenjeno blago pokonča. Katera ženska pa je tako srečna, da tem navalom odide, z lahkim srcem postavi jermas na Glavni trg. Kratak čas prodaja, pride k njej ženska srednjega stana ter ji obljublja policijskega stražnika, vkljub temu, da se prva drži nastavljenih cen (te veljajo samo za trg, ne pa za prodajalne!). Komaj odide ta, že jih pride več in še predno se kmetica zave, že leži jermas obrnjen na tleh. Tovarišiči ne daleč od nje se zgodi isto in tako naprej po vrsti. Mestni človek najde hitro stražnika, zdaj pa ga idi ti iskat. Čez eno uro ali pa še ne, ga najdeš in še zdaj ima vse polno drugih nujnejših opravil, samo da bi šel na trg in tam naredil red, zato nima časa. Da bi se lahko prineseno blago neovirano prodajalo, zato se ne zmeni ne policaj, ne dr. Valentin, ne dr. Schmitter. In v prvem slučaju, kje pa boš iskal mestnega stražnika, če ga pa v Meljskem predmestju ne vidiš po celi teden, da celo 14 dni nobenega! Naše ženske si že skoraj ne upajo več na prodaj nositi, rekoč: „Časa nimamo in če nesemo na trg, nam tam Nemci in Nemke pokončajo, raje drugo delo opravljamo, katerega je čez glavo dosti, sadje pa raje svinjam pokrmimo, ali pa naj doma segnje.“ Mariborska policija, kje si?

Slovenski železničar nam poroča k tej zadevi: Zadnji četrtek sem prišel slučajno na Glavni trg v Mariboru. Iz radovednosti pregledujem po trgu, kar so ljudje prinesli. Večkrat grem gledat tudi v Ljubljani in v Gradcu na trg, a reči moram, da je v Mariboru vse mnogo ceneje nego v Gradcu. A nekaj se mi ni dopadlo. Mestni ljudje ne znajo drugega, kakor zabavljati proti kmetiskim ljudem in jim groziti s policijo in tožbo, če jim ne prodajo prinesenega blaga po tisti ceni, kakor se njim zljubi. V četrtek sem bil priča, kako neotesano je nemško mestno prebivalstvo napram slovenskim kmetiskim ljudem. Kmetica iz kamniške okolice je imela na prodaj košaro svežega fižola. Pride nemška „frava“ in hoče kupiti fižola. Cena se ji zdi previsoka. Začela je vpiti: „Diese bindische Bauernpakasch will uns da ganz auffressen und ausrauben. Wo ist der Wachmann? Treiben Sie diese bindische Kanalie in den Kerker!“ Policaj je res pristopil, je posvaril ženo, naj ceneje prodaja. Žena pa pravi, saj še prodajam ceneje kot je predpisana cena, samo da ubogi ljudje kaj dobijo! In res se je stražnik prepričal, da cena ni bila pretirana. Odsel je. Ona nemška babnica pa je postajala tam okoli in ko je videla, da se naša Slovenka pogovarja z neko prijateljico, je hitro pograbila ženin jermas in je ves fižol raztresla po

trgu. Nato pa je zbežala in se skrila med množico. Grdo in ostudno se mi je zdelo obnašanje mestnih ljudi, ki so bili na trgu. Klicali so: Bravo! Bravo! in se posmehovali kmetici, ki je mirno odšla. Rekla je: „Nikdar več ne prinesem ne trohe tem Nemcem in nemčurjem. Če hočejo gladovati, pa naj gladujejo. — Čudil sem se, ker ni bilo nobenega stražnika blizu, da bi prijel tisto boljševinjo in jo djal pod ključ. Čin nemške boljševinje so posnemali tudi drugi. In naenkrat je bilo na trgu nad 10 jermasov s sadjem in živili obrnjenih na tleh. Zlahtne marelice, hruške, jabolka, slive in enake reči so ležale na debelo na trdem in blatnem tlaku. Nastala je prava prekucija na trgu. Policije pa ni bilo od nikoder. Ljudje, ki so se jim ostale košare nedotaknjene, so pograbili svoje reči in so odšli z Glavnega trga. In tako je bila ta dan marsikatera družina brez prikuh, brez živil.“

Tako postopajo Nemci in nemčurji z nami. In oblasti še kljub temu sanjajo o skupnem delovanju meščanskega in kmetškega prebivalstva!

Politične vesti.

Proti koroškim Slovincem. Zopet nov udarec je izvršil justični minister Schauer proti koroškim Slovincem. Na notarsko mesto v Celovcu, izpraznjeno po baronu Martinecu, je prestavil Petra Lamqueta iz Borovelj. Pogoj za eno notarsko mesto v Celovcu je bilo dozdej vedno znanje slovenskega jezika, in baron Martinec, čeprav je bil Nmec, je znal vsaj slovensko. Peter Lamquet ne zna več slovenski in že v Borovljah ni bil na svojem mestu. Najprej nam je vzel Schauer slovensko notarsko mesto v Pliberku, sedaj je odpravil še to polslovensko posestno stanje v Celovcu. Mi zahtevamo od vlade, da nastavi sedaj vsaj v Borovljah slovenskega notarja. Ako ne, potem Slovinci moramo priti do prepričanja, da nam avstrijska vlada ne pripoznava več pravic do življenja. Prepričani smo, da bodo slov. notarski kandidati prošli za Borovlje, da se ne bo moglo reči, da ni bilo slovenskih prošnikov. Naj se jasno dokaže, da nas tudi Hussarekova vlada ne mara. Mi Korošci imamo Hussareka v posebno dobrem spominu, ker nam je postavil za škofa svojega nemškonicionalnega kegljaškega prijatelja iz Klosterneburga, ki se še do danes ni naučil slovenski. Po ljudskem štetju iz l. 1900 je bilo v boroveljskem okraju 7990 Slovencev in 2805 nemškutarjev. Torej popolnoma slovenski okraj!

Odvetnik poslance Grafenauerja je vložil že pred več meseci predlog, da se obnovi sodno postopanje v zadevi Grafenauer, a vojna sodišča ne izročijo aktov. Vse urgence ne pomagajo nič.

Knezoškof dr. Jeglič poklican na Dunaj. Zargrebske „Novine“ javljajo: „Danes (dne 1. avgusta) je prispel iz Dunaja presv. g. dr. Anton Jeglič, kamer je bil odpotoval na izrečen poziv novega ministrskega predsednika Hussareka. Kakor Vaš dopisnik doznaje, je bil presv. g. knezoškof izrečno pozvan zaradi jugoslovanskega vprašanja, kateremu je g. Hussarek vrlo nenaklonjen, a ni uspelo, da našega dednega in odločnega prvaka okane z njegovega dosedajšnjega rodoljubnega staljšca v jugoslovanskem vprašanju. Dal Bog, da bi celi naš episkopat šel potem Mahničča in Jegliča.“

Proti cesarjevi želji. V Trstu se je odbor „Cesarja Karla blagostvorno delo: Orocni na deželo!“ odločil poslati 1000 otrok na Ogrsko. Toda kaj se je zgodilo? Izbrali so na ukaz c. kr. vlade samo otroke, ki znajo nemški. Spremljajo jih tudi samo nemške učiteljice in učitelji. Zadeva je izzvala v Primorju opravičeno velikanski škandal. Zastavljene Italijani in Slovenci se bodo obrnili s pritožbo na cesarja.

Jugoslovansko deklaracijo. V Železni Kaplji na Koroškem podpisalo nad 1000 oseb.

Zaradi podpisavanja majniške deklaracije. Interpelacija Jugoslovanskega kluba na ministrsk. predsednika in domobranskega ministra: Kmetovalec J. Leitgeb, p. d. Likeb, iz Doba pri Pliberku, okrajno glavarstvo Velikovec na Koroškem, je od leta 1915 dalje dobival vzdrževalnino, ker je sam brez imetja in sta ga preživljala s svojim delom oba njegova v-poklicana sinova. Ker pa je bila njegova hči prisotna pri nabiranju podpisov za jugoslovansko majniško deklaracijo, mu je vzdrževalninska okrajna komisija v Velikovecu hipoma ustavila vzdrževalnino z odlokom, izdanim dne 15. marca 1918, št. 2809-13-17. Že prej so splošno v vasi govorili orožniki, oziroma „Nemcem prijazni Slovenci“, vsi, ki se udeležujejo nacionalne agitacije, izgube vzdrževalnino. Zato je upravičen sum, da je Leitgeb podalo novo poročilo o potrebnosti Jurija Leitgeba in sicer po lastni iz politične maščevalnosti izhajajoče inicijative, zaradi česar je komisija mogla izdati svoj ukrep z u temeljtvijo: „Ker preskrba ni več ogrožena.“ Od l. 1915 dalje je Jurij Leitgeb užival vzdrževalnino in njegove razmere se odslej niso zboljšale, raje se poslabšale. Ministrski predsednik nam je izjavil svoječasno, da nihče ne bo zaradi podpisa jugoslovanske majniške deklaracije trpel represalij. Zato vprašamo njega in domobranskega ministra: Ali sta pripravljena stvar preiskati in v danem slučaju poklicati krivce na odgovornost?

Kako je bil denunciran deželnovladni svetnik Viktor Parma. Interpelacija poslancev dr. Korošca, Brenčiča in tovarišev, vložena dne 26. julija t. l.): Da je župan Ornig v Ptujju denuncijant, dokazuje škandalozno zasledovanje deželnovladnega svetnika Parme v Litiji. V Litiji se je mudil avgusta meseca 1914 kot črnovojniški poročnik železniškega varstvenega oddelka deželnosodni svetnik Watzulik, svak ptujjskega župana in renegata Orniga. V gostilni, v kateri se je zbirala družba deželnovladnega svetnika Parme, se je govorilo tudi o vojnih dogodkih v Srbiji. Poročnik Watzulik ni imel drugega dela, kakor da je sporočil svojemu tastu Ornigu v potvorbni obliki iz celote iztirgano in slabo razumljeno izjavo deželnovladnega svetnika Parme, katera izjava se je v poglavitem obračala proti oholosti in tudi v Avstriji znani brutalnosti pruskega vojaštva. Ornigu se ni zdelo pod njegovo častjo denuncirati deželnovladnega svetnika Parmo pri vojaškem sodišču v Gradcu. Da je bilo postopanje Orniga podla denunciacija, je razvidno iz dejstva, da je divizijsko sodišče v Ljubljani nadaljno preiskavo proti Parmu že čez 8 dni ustavilo. Vprašamo e. kr. domobranskega ministra in ministra za notranje zadeve, ali smatra ta za primerno, da pripadata človeka, kakršna sta Watzulik in Ornig, častniškemu zboru, oziroma da sedi zadnji na županskem stolu?

Istra in Narodni Svet. Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri je imenovalo za člane N. S. gg.: Milko Sašelj, župnik v Klancu; Mate Milovčič, župnik v Baški; dr. Ivan Pošič, odvetnik v Voloski; dr. Ivan Zucco, odvetnik v Puli; dr. G. Cervar, odvetnik v Vološkom.

Nemški kurz v vojnih poročilih. „Edinost“ poroča, da je v vojnih pisarnih v hotelu Excelsior v Trstu neka Slovenka svojo željo povedala v slovenskem jeziku. Nato je dobila odgovor v nemškem jeziku: „Če ne znate nemški ali italijanski, pojdite proč!“

Deželni odbor koroški je razpisal stipendij za 1200 K na leto, ki se bodo podelili Korošcem na novo ustanovljeni mornariški šoli v Trstu, a pripomnil je, da dobe ta stipendij le Nemei. Ker se ta stipendij plačuje ne le z nemškim, ampak tudi s slovenskim denarjem, bi bilo pravično, ako bi se dala dva stipendija Nemeem, tretja pa koroškemu Slovincu. Res je, deželni odbor ima žalibog oblast do takega postopanja. Čudno pa se nam le zdi, da pri vsaki priliki hodijo ti gospodje na trg in kriče: Glejte, glejte vsi ljudje, kak' pravično Slovincem je naše srece!

Višji poštni ravnatelj dr. Theodor Swecenny v Celovcu je namesto venca na krsto poslanca Doberniga daroval 30 K za nemški Schulverein. Ko je g. višji ravnatelj kompetiral za ravnateljsko mesto v Celovcu, ni kazal, da bo deloval za Südmarko in za Schulverein, minister je pa zatrjeval, da je ta mož v narodnem oziru nepristranski. Je vedno tako — na Koroškem.

Delegacije. Po poročilu dunajskih listov bodo delegacije sklicane koncem septembra.

Čehi pri Hussareku. Dne 2. t. m. popoldne so bili Čehi Stanek, Tušar in Franta pri ministrskem predsedniku Hussareku. Govorili so o programu za septembarsko zasedanje državnega zbora. Odločno se ugovarjali proti ustanovitvi okrožnega sodišča v Trzinovaru. Češki voditelji so se tudi pritožili radi preganjanja čeških listov in novega konfiniranja v čeških in jugoslovanskih deželah.

Madžarski hlapci. V Bosni in Hercegovini so se začeli truditi nekateri srbski, hrvatski in muslimski možje za priklopitev Bosne in Hercegovine k Madžarski. Vsa javnost se je dvignila proti njim kot svoj čas proti Stadlerju-Pilarju. Sovražniki jugoslovanskega zedinjenja ne mirujejo in ne bodo mirovali.

Proti Hrvatim. V novem zakonu za vojno oskrbo Madžari nočejo več poznati hrvatskega domobranstva, ampak imenujejo vse skupaj madžarsko — domobranstvo. To je zahvala za hrvatsko junastvo! Hrvatski poslanci so izdali medel protest.

Križa v hrvatski vladi. Zagrebški listi poročajo, da je podban Kriškovič podal banu svojo demisijo. Iz znanih krogov zagrebških pa širijo v Budimpešti vesti (ki se zopet vračajo v Zagreb kot senzacije), da je tudi ban Mihalovič na odhodu, ker je zagrešil zločin s tem, da je razkrinkal frankovce in njihove lumparije. „Hrvatska Rijec“ naglašja, da je edini razlog odstopa podbanovega njegova bolehnost, vesti o odstopu bana pa da so izmišljotina, torej le želja političnih in moralnih bankroterjev, ki bi se hoteli preriti do — korita. Čuti je tudi glasov, da se podban Kriškovič umika radi sveže sapa, ki je začela strujiti v hrvatsko-srbski koaliciji in ki je dobila izraza v znamenitih nedavnih govorih članov koalicije dr. Dušana Popoviča, dr. Bertiča in Svetožara Pribičevića v hrvatskem saboru. Tudi sedanje glasilo koalicije „Hrvatska Rijec“ ugotavlja, da je prišla v stranko sveža struja ter da se pošte ni ljudje približujejo drug drugemu ob vprašanju — narodnega zedinjenja.

Hrvaščina — uradni jezik. Na interpelacijo hrvatskega poslanca Hreljanoviča glede hrvaščine kot uradnega jezika je izvajal ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle sledeče: Samo ena država je in sicer ogrska država, katero tvorijo razven Ogrske še tudi sledeči deli: Hrvatska, Slavonija in Dalmacija. Popolnoma priznamo, da so Hrvatje narod za sebe, priznamo njihovo posebno ozemlje, njihove jezikovne pravice ter tudi priznamo, da je hrvaščina uradni jezik na Hrvatskem. Tudi priznamo pri hovevdi rabo hrvaščine in hrvatskih zastav.

Uspeli nesramnega poročanja. „Edinost“ piše: „Kar je hotel — nemškonačionalni vpliv, nemški kurz je tu tako očiten, da se da prijati z rokami — je tudi dosegel s svojim ne-

sramnim poročanjem o dogodkih ob Pljavi. Vrgel je nedeljo v svet ono podlo namigavanje, položeno celo v usta angleških, francoskih in italijanskih vojnih vjetnikov, tem podležje, ker je le namigavanje: „Natančno čas so izdali baje jugoslovanski ubežniki“, v ponedeljek pa kriče že vsi nemškonačionalni listi: „Torej ni nikakega dvoma, da se je ta ofenziva nesrečila po izdajstvu jugoslovanskih beguncev, in da se je kri stotin in tisočev naših bratov zamaj, prelivala le zato, ker so avstrijski državljani slovenske narodnosti pobegnili k sovražniku in mu dali na razpolago vsa mogoča sredstva, da je uspešno odbil naš sunek.“ In tako dalje. „Tagespost“ celo zameri vojnemu tiskovnemu stanu, da govori samo o „nekaterih osamljenih elementih“, in da kar vseh Slovanov naravnost ne imenuje veleizdajalce. Seveda pa ta „pogrešek“ temeljito popravlja „Tagespost“ sama, ki zaključuje: „Kako naivni so vendar oni, ki v takih okoliščinah še vedno propovedujejo staro misel o mirnem sporazumu in spravi narodnosti. Samo vojna, pravica močnejšega bo in tudi more odločiti o notranji usodi v Avstriji. S privolitvami, uslužnostmi in drugimi sentimentalnostmi se slovenske vprašanje danes ne da več rešiti. Stiny in Paprskar sta kronski priči za to.“

Preki sod na Češkem. Z Dunaja poročajo, da so češki poslanci vložili interpelacijo na notranjega ministra, justičnega in domobranskega ministra glede proglasitve prekega sode nad nekaterimi okraji na Češkem.

Nova nemška stranka. Dunajski listi pišejo, da bo nemški poslanec Teufel, ki je izstopil iz nemško-radikalne stranke, ustanovil novo stranko, takozvano nemško avstrijsko ljudsko stranko. Nova nemška stranka bo baje štela 17 članov.

Kaj se godi v Ukrajini? Kakor poroča neki krakovski list, se je pojavilo v Ukrajini izvanredno močno kmetско gibanje proti Nemčiji. Posebno se to gibanje močno čuti v kijevski in podolski guberniji. Kmetje so precej dobro organizirani, oboroženi celo z artilerijo. V takih razmerah seveda ni misliti, da bi se mogla ukrajinska žetev spraviti pod streho, in veleposestniki, ki so se ravno v ta namen vrnili v svojo domovino, so morali svoja posestva zopet zapustiti. V Podoliji so kmetje velik del žetve uničili. Nemško-ukrajinske oblasti so vse ukrenile, da rešijo še ostalo žetev. Polja so vsa zastražena po nemških vojaki, živina je docela konfiscirana. Toda v klub strogim oblastvenim ukrepom se uničevanje letošnje žetve nadaljuje.

Hudo razžaljenje nemškega mesta. Pred več tedni je prikorska, jezo zvečer v nemško mestice Fürstenfeld na srednjem Stajerskem češki pešpolk št. 11 in glasno prepeval češke pesmi. V hotelu gostilni je bila „Friedagsrunde“ nemškega Škafvere, ki je bila z bog češkega petja v nemškem mestu tako razžaljena, da je v znak protesta proti provokaciji čeških vojakov zložila 50 K kot ustanovni prispevek za nemški Schulverein. Kaj šele češki vojaki so morali priti v Fürstenfeld, da so odrihili nemški junaki borih 50 K ustanovnine za svoj Schulverein? Malo so dali. Nemška ogorčenost je bila vendar več vredna.

Rumunska kraljica Marija v karpatških vaseh. List „Der Zoller“, glasilo knežega hohenzolierskega dvora v Sigmaringenu na Nemškem, poroča: Prejšnji rumunski minister Antonescu piše v pariškem listu „Temps“: Kraljica Marija obiskuje v Karpatih vasi, katere treba odstopiti Avstro-Ogrski. Poljukuje otroke in razdeljuje obleko in živila kmetom. Kmetje jej poljubljajo roke in kličejo: „Na skrajšnje svidenje!“ List „Der Zoller“ uostavlja, da je znano, da je kraljica sodelovala pri izdajstvu zveze in da ni nikdar prikrivala svojih simpatij za sovražnike avstrijskih in habsburških vojakov, ki so s svojim obiskom Karpatških vasi.

Tedenske novice.

Duhovniška vest. Č. g. Franc Toplak, kaplan pri Sv. Ilju pod Turjakom, je premeščen v Pišecah, na njegovo mesto je pa imenovan č. g. Rudolf Kociper, dosedaj kaplan v Pišecah.

Iz justične službe. Hubert Wagner, okrajni sodnik v Laškem, dr. Franc Pupaher, obrajni sodnik v Ormožu ter dr. Karel Weingerl v Celju, so imenovani za deželnosodne svetnike v Celju.

Na primiciji č. g. Ivana Gašparič pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji se je nabralo dne 21. julija za Dijaško kuhinjo v Mariboru 150 K in za slovensko šolo v Mariboru 100 K.

Vojaki za slovensko šolo. Na god sv. Cirila in Metoda je nabral Zdravko Prisljan iz Pariželj pri Braslovcah pri brzajovni kompaniji št.

za slovensko šolo v Mariboru 100 K. Živeli jugoslovanski junaki!

Za jugoslovansko deco. O priliki narodnega praznika naših slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda so zložili gornjeradgonski Slovenci znesek 90 K za ubogo stradajočo jugoslovansko deco, kateri znesek se je odposlal odboru S. H. S. žena v Zagrebu. — Po Posojilnici v Gornji Radgoni je daroval g. Jožef Zemljik posestnik v Črešnjevcih za Tiskovni dom v Mariboru 100 K, za slovensko šolo v Mariboru 30 K, za dr. Krekov spomenik 20 K in za Trstenjakov sklad 20 K.

Za naše vojne vjetnike. Deželno društvo Rdečega križa za Stajersko v Gradcu, Mandellstrasse 5 naznanja, da je španska vlada prevzela posredovanje, da smejo svoji vjetnikov v angleškem, francoskem in italijanskem vjetništvu pošiljati vjetnikom imenovanih deželah po zelo zmernih cenah živila, tobak, perilo in druge potrebščine, ki se pošljejo voj-

nim vjetnikom s posredovanjem Rdečega križa v Svici. Tozadevna ustmena ali pismena pojasnila so dobiti pri deželnem društvu Rdečega križa za Stajersko v Gradcu, Mandellstrasse 5.

Iz daljne Indije pošiljata pozdrave domačim: inženjer Lubša in njegov drug F. Ivančič. Dopisnici nosita datum od 13. maja 1918.

Na Oljski gori nad Polzelo se namerava prirediti meseca avgusta velik romarski mladinski shod, na katerega že sedaj najpriserneje vabimo vsa mladina Savinjske doline; vabimo pa tudi žene in mošje. Saj namen tega shoda je, da se gremo skupno zahvaliti za končano dobro žetev in prositi božjega blagoslova, da se tudi to leto srečno konča. Zahvaliti se pa tudi gremo tja gor za dobroto, da še mirno posedamo ljubljeno svojo domačo zemljo in prositi božemo pomoči onim našim dragim, ki se s tolikimi žrtvami borijo na tuji zemlji, ali morda že celo v nji počivajo. Vse kar je poštenega naj se nam pridruži, da bode mogočen naš glas, ki bo prodiral oblake! Odbornice Savinjskega okrožja naj bodo zdaj na svojem mestu, da lanski shod popravimo! Natapčen spored in čas se pravočasno naznani. Takrat pa na veselo svidenje na gori, Savinjsčani!

Odprtje Krekove spominske plošče. Iz Sent Janža na Dolenjskem poročajo, da se bo v nedeljo, dne 18. t. m., vršilo tamkaj slavnostno odprtje spominske plošče dr. Janeza Evangelista Krek na tamkajšnjem župnišču, kjer je dr. Krek umrl lansko leto kot gost tudi tržaškim Slovincem izza našega raznovanja obletnice majniške deklaracije znanelega župnika Bajca. Napovedanih je dosedaj že celotna vrsta jugoslovanskih in severoslovanskih poslancev, slavnost pa odprti z govorom načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec. Sodeloval bo pri slavnosti i mešan zbor nad 100 pevcev in pevk. Po končani slavnosti bo velika ljudska veselica. Narodno ženstvo se udeležijo slavnosti večinoma v narodnih nošah. — St. Janž je hujka, na holmu ležeča vasica, katero obdaja v svaokoli vinogradi, polje in log. Iz Radč pri Zidanem mostu do St. Janža je okoli 2 uri pešpoti čez hrib Brunk. Od Krmelja, zadnje postaje šentjanške železnice, pa je do vasi tri četiri ure. Ta kraj je zelo lep in zato je pokojni dr. Krek tudi tako rad zahajal tjakaj.

Pritožba slovenskih vojakov. Z bojišča nam pišejo: Primanjkuje nam slovenskih časopisov. Ne-ka nevolja in otožnost nam lega na srece. Kaj smo pravzaprav Slovenci na bojnem polju? Niti svojih časopisov nam ne dovolijo, da bi se v vseh strokah izobraževali in pripravljali se za bodočnost. Z zanimanjem čitamo in si zamenjujemo časopise, da vsi beremo vse liste, ki so bili tu pri nas na razpis sedaj imamo pa še samo „Stražer“. Zvedeli smo že marsikatero žalostno resnico omlapčevanju našega slovenskega rodu, kar bi nam sicer ostalo prikrto. Z veliko hvaležnostjo pozdravljamo naše Jugoslovane, ki se trudijo za našo svobodo. Slučaj, da so nam prepovedali slovensko časopisje, nas je pa potrdil, da ostanemo še bolj zvesti in trdni pristaši naše tolike potrebne Jugoslavije. Opominim, da v teku 12 mesecev na bojnem polju še nisem nikjer videl znanelega ptujjskega „Stajereca“. Niče od nas ne mara nemčurjev in ne njih krušnih očetov vsenemcev, ker vemo, da so edino ti-le krivi nadaljevanja vojne. V upanju, da dobimo kmalu več prostosti, pošiljamo jugoslovanske prirsre pozdrave zavedni Slovinci. — Sledijo podpisi.

bilo vpisanih dne 15. julija t. l. 52 dečkov in pr. glashenih 44 deklic. Nadjati se je še na prirastek 50% povodom jesenskega prižlaševanja dne 15. septembra. Za stanovanja bode preskrbljeno. Tozadevni priglasijo se naj naslovijo na krajni šolski svet (stanovanjski odsek). Izredno visoko število vpisanih frekventantov dokazuje pač jasno, da so bili stajerski Slovenci potrebni tega učnega zavoda.

Nemška hvaležnost. Slovenska gospa v beljaski okolici se je oglasila, da sprejme iz mesta otroka čez počitnice brezplačno na hrano. Gospa dobi drobno deklico in skrbi za njo, kakor da je res „sprejela samega Kristusa pod streho.“ Pa pride čez nekaj časa oče dekličin gledat, kako se godi hčerki in se kar začudi, kako se je punčka okrepčala. In gospo je to veselje očetovo tudi veselilo in ji je bilo neko majhno plačilo za njeno dobroto. Do sem je ta storija bolj vsakdanja in nezanimiva, a zdaj poslušajte čudni konec storije. Drugi dan pride mati in pravi, da vzame hčerko domov. Na začudeno vprašanje, zakaj da, pravi: „Dekletu je predolgočas pri vas, ker govorite v hiši vsi — bindiš!“ Pripomnimo: Gospa je rodom Nemka, druga družina seveda je slovenska. Z deklicjo so govorili vsi nemški, a da bi zaradi desetletne krčlje, ki jo vzamejo iz dobrote v hišo, morali kar govoriti vsi nemški — kaj takega si more domišljevati le kdo iz onega naroda, ki je češki poslanec Tusar pravilno omenil o njemu: „Na vsem božem svetu se ne more nihče pri najboljši volji razumeti s tem ljudstvom, tako neolikano, v se zaljubljeno in brezobzirno je!“

Afera Ačko. Višje deželno sodišče v Gradcu je oselskemu županu Stajercijancu Ačko-tu zvišalo kaznen od 8 mesecev težke ječe na 15 mesecev, njegovega pastirju Borko-tu pa od 3 na 6 mesecev. Ačkota je zagovarjal mariborski advokat dr. Mravlagg.

Pozdrav iz Rusije. Dopisnico z dne 2. febru- arja 1918 smo dobili še le te dni. Glasi se: Srčne pozdrave na naše domače v naši ljubi domovini pošiljajo naslednji Slovenci iz ruskega vojnega vjetništva: Poddesetnik Karel Rojko iz Hoč, poddesetnik Javornik Anton od Sv. Lovrence, pešci: Klep Matevž, Sv. Miklavž, Viltušnik Jernej, Sv. Lovrence, Repec Mihael, M. Zagorje, Hamersak Feljks iz Celovca, Cvirn Jožef iz Mute, Skok Janez iz Kočevja,

Petrič Friderik, Krivec Janez in Hircer Janez, vsi trije iz St. Ilja v Slov. gor., Tiran Karel iz Lipnice.

Vrednost avstrijskega denarja. „Neue F. Presse“ objavlja, kako zelo je padla cena avstrijskega denarja. V Švici dobiš za 100 K samo 38.59 frankov. Istotako slabo stoji nemška marka.

Odpust starejših letnikov. Poslanec dr. Korošec je dobil od domobranskega ministrstva tole obvestilo: Na vašo ceneno pismo z dne 13. julija t. l., naslovljeno na domobranskega ministra, se vam javlja, da morajo glasom Najvišjega odloka z dne 13. marca 1918 biti odpuščeni iz črnovojniške službe črnovojniki, rojeni leta 1868 in sicer do 15. septembra t. l., črnovojniki pa, rojeni leta 1869, do 31. decembra 1918 in sicer se mora izvršiti ta odpust črnovojnikov kar z največjo naglico. Vrhu tega je prejel vojaško poveljstvo na Dunaju povelje, da z vsemi sredstvi pospeši odpust črnovojnikov iz Kranjskega in Primorja. Pripomni se, da z ozirom na besedilo imenovanega Najvišjega odloka še za sedaj ne pridejo v poštev črnovojniki, rojeni leta 1870.

Osmo vojno posojilo. C. kr. okrajno glavarstvo poroča: V političnem okraju Maribor mesto in okolica se je, v kolikor se je dosedaj moglo ugotoviti, podpisalo v vsem nad 17 milijonov K osmega vojnega posojila. Od te svote pride na šolske nabiralnice skoraj 2 milijona K. Največji podpis je dosegla šolska nabiralnica v Jarenini, namreč 248.600 K.

Izvauredno redek lov. Živega divjega petelina je z rokami ujel Matija Ajd, šolar in pastirček pri g. Antonu Korošec, veleposestniku v Planini občine Tinje na Pohorju. — Prinesel je petelina dne 31. julija 1918 g. župniku Janezu Medvešek, ki ima dotični lovski okoliš v najemu.

Železniška nesreča. V soboto, dne 3. avgusta ponoči se je blizu Krakova v Galiciji zgodila velika železniška nesreča. Mešani osebni vlak, ki je imel 61 vozov, je zavozil od zadaj v tovorni vlak. Nesreča se je zgodila ravno na mostu pri postaji Oswecim. Več vozov je skočilo iz tira in padlo s potniki v globočino. 4 vozovi pa so viseli raz mostu v reko. Po težavnem delu so spravili ljudi iz vozov, nato pa so omenjene vozove spustili v reko, število žrtev je veliko.

Gospodarske novice.

Clary je pozabil poročati. Urad za ljudsko prehrano je dne 22. julija izdal na deželne vlade odredbo, da se mora za kmetško prebivalstvo računati za odraslo osebo (nad 15 let) ne več 7 kg, temveč 11 kg žita na osebo in mesec. Grof Clary še do danes o tem odloku ni obvestil podrejena okrajna glavarstva. Vsled malomarnosti Claryjeve trpi kmetško prebivalstvo veliko škodo, ker žitni nadzorniki računajo za osebo samo po 8 kg žita na mesec.

Novo cene za moko in kruh. Z Dunaja poročajo, da bodo v deželi odslej za kruh in moko naslednje cene: Hleb ek kruha K 1.30, 1 kg bele moke 2 K, moko za kruh K 1.50, krušna (otrobova) moka 1 K. — Vprašamo: Kdo vtakne velike dobiček v žep? Kmet mora dati pšenico za 80 v 1 kg, centrale pa prodajajo otrobovo moko po 1 K. Ali je zopet kmet kriv tega?

Najvišje cene za sveže sadje. Štajersko ces. namestništvo je določilo za sveže sadje kot za češplje, jabolka, hruške in slive in sicer pri prodaji na drobno, t. j. do 5 kg, sledeče najvišje cene: Za takozvana luksus-jabolka brez pogreška kilogram K 1.68 za Gradec, K 1.68 za prodajalne in K 1.60 za vse druge občine v deželi. Za luksus-jabolka s pogreškom K 1.22, 1.16, 1.10. Za namizna jabolka prvovrstne kakovosti K 1.44, 1.48, 1.40, drugovrstne kakovosti K 1.28, 1.32, 1.26. Za namizna jabolka K 1.—, 1.04, 98 v; jabolka za hišo rabo 90, 94, 88 v; jabolka za mošt 56, 58, 54 v. Namizne hruške prve kakovosti K 1.30, 1.34, 1.28; druge kakovosti K 1.18, 1.22, 1.16; rane hruške K 1.28, 1.32, 1.26; hruške za domačo rabo 64, 88, 82 v; za hruške za hrušovec 54, 58, 52 v. Za češplje natrgane namizno blago K 1.14, 1.18, 1.10; za z drevja streseno blago 82, 86, 80 v; za slive K 1.18, 1.22, 1.16. Pri vseh teh cenah velja prva številka za Gradec, druga za prodajalne in tretja pa za ostale občine v deželi in sicer veljajo te cene samo za inozemsko blago, za tuje, kot za ogrsko blago so pa vrata za švinidel na stečaj odprta, kajti vsak trgovec s sadjem bo domače sadje — proglasil za ogrsko, le da sme nekaznovano nastavljati od ubno visoke cene.

Zasega sadja in zelenjave. »Gr. M.« poroča, da namerava vlada zapleniti na Štajerskem vse sadje in zelenjavo. Centralo »Geos« nameravajo rapustiti in jo preustrojiti v zavod, »ki bi koristil splošnemu blagu« — Kako si gospodje pri zeleni mizi mislijo to preustrojitev, še danes ni znano.

Grozna plesnoba se močno pojavlja na nekaterih krajih. Splošno se obseja postopanje graške Zveze gospodarskih zadrug, ki je tako dolgo zadrževala razpošiljanje žvepla, da je isto prišlo — prepozno.

Dopisi.

Maribor. G. Golec, kateremu je magistrat iz narodnega sovraštva nedavno zaprl gostilno »k zlatemu jagnetu« vstric glavnega kolodvora, je te dni zopet začel z gostilniškim obratom. Tako je nemška vsemogočnost zopet imenitno pogorela. Nemška drevesa niti v Mariboru ne rastejo do neba.

Dobrenje pri Mariboru. Pri posestnici Kolarič je nedavno vihar popolnoma podrli hlev. Kljub temu, da ga bo treba nanovo zgraditi, pa le morala posestnica oddati zadnje vole.

Ruse. V nedeljo, dne 11. t. m. priredi kmetško bralno društvo v gostilni g. A. Novaka dobrodelno veselico z igro in pejem. Ker je čisti dobiček namenjen deloma v vojni oslepelim vojakom, deloma pa za našo knjižnico, prosi odbor za obilno udeležbo. Začetek točno ob 5 uri poldne. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Smolnik. Imamo dve vrsti rekvizijskih komisij. Ene pošilja okrajno glavarstvo, druge pa — glad. Prvi so vojaki, drugi pa ruski vojni vjetniki in delavci, ki nam s silo in na tihem jemljejo krompir in druge pridelke. Če bo glavarstvo zopet zahtevalo od nas kaj več, ga že sedaj opozorimo, da ne dobi nič, ker je ono odgovorno za tatvine, ki se gojijo v naših krajih. Zakaj pa tem ubogim ljudem oblast ne da vsaj toliko živil, da bi lahko živeli?

Sv. Lovrene nad Mariborom. Na lovrensko nedeljo, dne 11. avgusta, se bo vršil popoldne po večernicah v mežnariji občni zbor, obenem podučen shed tukajšnje Dekliške Zveze. Govoril bo priljubljen mladinski organizator prof. dr. Hohnjec iz Maribora. Pridite dekleta, starši in prijatelji mladine! Ujudno so vabljeni tudi dekleta sosednjih župnij!

Rače. Poslanec Pišek priredi v nedeljo, dne 11. t. m., ob treh popoldne, v prostorih kmetijske zadruge v Račah shed Slovenske Kmetijske Zveze. Vsi kmetje z Dravskega polja, pridite!

Sv. Ana v Slov. gor. Bralno društvo ponovi na splošno željo v nedeljo, dne 11. avgusta, igro »Marjetka« in vprizori tedaj tudi burko »Mutast muzikant.« Temu še sledita dva nastopa. Kdor se želi malo razvedriti, naj pride omenjenega dne ob štirih popoldne v prostore gđ. Seyfriedove. K obilni udeležbi vabi odbor!

Sv. Križ na Murskem polju. Dne 31. julija t. l. je umrla na svojem domu v Vučjivsi mati č. g. profesorja I. Kardinarja, Terezija Kardinar, v 78. letu svoje starosti. Pri pogrebu, ki ga je vodil sin, je bilo 8 duhovnikov-domačinov in obilo ljudstva. N. t. v m.!

Ptuj. Podružnica mariborskega dramatičnega društva v Ptujju ima svoj tretji redni občni zbor dne 14. avgusta 1918 ob 8 uri zvečer v čitalniških prostorih Narodnega doma v Ptujju, h kateremu se vsi cenj. člani in članice prisrčno vabijo!

Ptuj. Ptujski okrajni odbor pod načelnikom g. pekorn Ornigom je dal pretekli teden z drevces obokrajnih cestah stepati jabolka in to samo zimsko sadje, katero bi se le koncem meseca septembra bilo zrelo. Kaj je dovedlo do tega koraka skrbnega Orniga, nam ni jasno, menda se mu ja ni zmešalo kakor Strašilu? Drugače si tega ne moremo predstavljati, nego da se mu je zmotilo, ker jabolka so še pred dvema mesecema cvetele. Kam jih bo neki sedaj prodal? Mogoče bodo šle v Strašilovo žganjarino! Kaj rečete k temu, skrbni g. Ornig?

Lahonci pri Ormožu še ne znajo za vojsko — ker v gostilni vsako nedeljo in tudi po delavniških cele noči godejo, vriskajo in plešejo, da se sliši daleč naokrog. Ali je to sploh dovoljeno? — Ali so se že Lahonci izjavili za jugoslovansko deklaracijo? — Opazovalec.

Sv. Barbara v Halozah. Kakor pri poprejšnjih vojnih posojilih, tako so se tudi pri osmem Barbarčani odlikovali. Naš g. župnik Janez Vogrin je spet nabral lepo svoto 37.050 K za osmo vojno posojilo. Vse skupaj so podpisali vrli Barbarčani 515.650 K vojnih posojil.

St. Janž na Dr. polju. Dne 30. julija je nastal v Rošnjem pri posestniku Erlu požar, ki mu je vpepelil hleve ter kočo gestilničarja Janka Fras. Zanimal je otrok. Hitri pomoči sosedov in požarne brambe je pripisati, da se ogenj ni razširil.

Sv. Marko niže Ptujja. V nedeljo dne 11. avgusta po večernicah priredi Kmetijska podružnica za ptujsko okolico gospodarsko zborovanje, na katerem bo govoril odposlanec Kmetijske družbe o prostovoljni oddaji zrnja in krompirja ter o drugih važnih gospodarskih zadevah. Ker je stvar sitno važna, se udeležite shoda vsi gospodarji in gospodinje, pa tudi fantje in dekleta! Naj nihče ne izostane! Na polnoštevilo svidenje!

Siv. Bistrica. Učiteljica Lercher, ki je tu na Štajerskem najbolj zagrizena Nemka, v svojem (4.) razredu deklice vzgaja v strogo nemškem duhu. Pri petju uči samo nemške pesmi in zapoveduje, zunaj pozdravljati z »Grüss Gott!« Radi njenega vsenemškega nastopa so starši zelo razburjeni. Če bo ta-le Bismarčkova častilka še nadalje tako drzno nastopala proti Slovincem, bo treba vsekako napeti druge strune. Dosedaj smo bili mirni, kar pa v bodoče ne bomo več. Potrpežljivosti je konec. Če noče poučevati naših otrok v slovenskem duhu, pa naj pobere svojo culico in naj gre med Pruse širit svojo vse-nemško kulturo. — Slovenski starši.

Oplotnica. Kaka je nemčurska olika, se je videlo tukaj pri nekih posilinemških sorodnikih. Umr-la je lansko leto stara ženka. Ko je še na parah ležala, so se že pripravili za njeno zapustitvo. Kleli so, da je skoraj prišlo do splošnega pretepa. Ljudje se kar čudijo, da se nekateri ljudje tako obnašajo, ko pa se še vedno štelijo k nemškim olikancem.

Zetale. Na primiciji č. g. Jurija Mikolič se je darovalo za: Dijaško kuhinjo v Celju 200 K, za slovensko šolo v Mariboru 180 K in za Tiskovni dom 130.42 K. Živijo!

Letuš. Bralno društvo v Letušu obhaja dne 11. avgusta t. l. 20letnico svojega obstanka in privedi ta dan društveno slavnost. Na dnevnem redu je poleg drugega slavnostni govor in igra »Rdečelaska.« Ker je čisti dobiček namenjen v dobrodelne namene, vabi k obilni udeležbi odbor.

Gaberje pri Celju. Prostovoljno gasilno društvo Gaberje priredi v nedeljo, dne 11. avgusta veliko vrtno veselico v Sokolskem domu v Gaberju ter se naj blagovolijo vsa druga bratska društva na to ozirati.

Trbovlje. V nedeljo, dne 11. avgusta, priredijo naši Orli v Društvenem domu popoldne ob treh spevoigro »Kovačev študent« s spremljevanjem glasovirja. Pridite!

Razne novice.

Kadar se general vozi. Pod tem naslovom pri naša »Arbeiter Zeitung« iz Lvova vest, v kateri poroča, kakov krik je vzdignil na Lvovskem kolodvoru general Pfeffer radi tega, ker mu je kolodvorsko poveljstvo rezerviralo samo pol kupeja za njegovo osebo, ki se je imela voziti v Beč. Krik in psovanje generala, kateri v petem letu vojske zahteva za svojo osebo cel kupej, je bilo tako močno, da je obrniloma sebe pozornost vsega občinstva, ki se je pehalo sem in tje, da sploh dobi mesta v vakuu. Na kolodvoru je bil prisoten tudi oddelek vojnih pohabljenec, tudi ti so potovali, in zato so jih tlačili v tretji razred, a niso zaradi tega niti psovali niti kričali.

Fina, prvovrstna kuharica. Te dni so prinale »Innsbrucker Nachrichten« naslednji inserat: Kuharica za višje poveljstvo pri armadi na bojišču se išče. Nastop s 1. avgustom. Plača ob prosti preskrbi do 150 K. Ker je treba kuhati za 70 oseb, se naj oglase res le prvovrstne, fine kuharice do nedelje opoldne v trenski vojašnici v Inomostu. — Če bi se moralo zadovoljevati to »višje poveljstvo« z racijami in hrano, kakršno uživamo v zaledju, bi pač ne bila potrebna fina, prvovrstna kuharica.

Radi potopa oklopnjače »Benedetto Borni« so bili v Rimu obsojeni: častnika Carpi in Moschini na smrt z ustrelitvijo v hrbet in na degradacijo. — Bartolinija so degradirali in bo sedel v dosmrtni prisilni delavnici. Azzoni je bil oproščen.

40 vagonov ječmena zgorelo. V pivovarni Lobe v Novi Gradiški na Hrvaškem je izbruhnil požar. Zgorela so vsa poslopja. Požar je uničil nad 40 vagonov ječmena. Škoda je nad 7 milijonov K.

Kolera v Rusiji. Že več tednov hučo razsaja kolera v Rusiji, zlasti po večjih mestih. Dne 21. julija so našli v Petrogradu 209 slučajev kolere.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Čitateljem: V pondeljek nam je mogoče spraviti v list le še najnujnejše novice. Ker stanje stroj dopoldne ni v teku, se morajo novice od nedelje in pondeljka staviti na roko. Radi tega ne moremo v pondeljek sprejeti nobenih daljših dopisov in poročil. — Hoče: V Štorah pri Celju se baje dobi železje za obroče, žreblji itd. v veliki meri. Železje je plen iz Italije. Povprašajte!

Cement

dva vagona prodaja Anton Birkmajer, Maribor, Tegethoffstrasse št. 77.

Lepa hiša

v Gaberjih pri Celju na prodaj. Cena 12.500 K. Ponudbe: Kompan, Celje, davkarija.

ORGANIST

(in krojač) vej. pop. prost. samski, vesten, soliden, zanesljiv itd. išče mesta zopet kje na deželi. Ponudbe pod »organist« na upr. tega lista.

Koncipijenta,

ako mogoče s substitucijsko pravico išče nujno pisarna odvetnika dr. Jankota Breje v Celoveu. Plača po dogovoru. Ponudbe naj se pošljejo na naslov pisarne dr. Jankota Breje v Celoveu.

DEKLE

za vse, pošteno in pridno išče do 15. aprila. Zelo lepo ravnanje in dobra plača. Vprašati je Maribor, Reisergrasse 14/II, vrata 8 od 1—4, ure pop.

Zahvala.

Obitelj Horvatova v Orehovi vasi pri Slivnici se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem, ki so se od blizu in daleč udeležili v tako obilnem številu pogreba našega iskrenoljubljenega moža, očeta, brata, svaka i. t. d.

Janeza Horvat,

posestnika v Orehovi vasi.

Posebno se zahvaljujemo vlđ. duhovščini in sicer č. gg. župniku in kaplanu v Slivnici, zlasti č. g. prof. dr. Antonu Jerovsek iz Maribora za udeležbo pri cerkvenem pogrebu, nadalje g. drž. poslancu Francu Pišek, cenj. pevkom za ginjaivo petje pred hišo žalosti kakor tudi ob odprtem grobu in sploh vsem, ki so nas v teh težkih urah tolažili in nam pomagali prenašati hudo bol, ki nas je zadelo ob prebridki izgubi.

Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Orehova vas, dne 28. julija 1918.

Žalujoča obitelj Horvatova.